

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
Факультет здоров'я людини
Кафедра здоров'я людини

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до підготовки та захисту кваліфікаційної роботи

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: другий (магістерський)
ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ: Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 053 Психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО:
на засіданні кафедри здоров'я
людини
протокол № 8 від 17.02.2025 р.

УДК 378.147:[159.9:615.82(079)

Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 053 Психологія ОПП «Психологія фізичної реабілітації» / Уклад. А.М. Османова, Т.С. Острянюк, Н.А. Добровольська. Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. 53 с.

У методичних рекомендаціях викладено загальні вимоги до змісту та оформлення кваліфікаційних магістерських робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 053 "Психологія" освітньої програми "Психологія фізичної реабілітації". Розкрито значення кваліфікаційної магістерської роботи для підготовки психологів, мету, основні завдання, послідовність і особливості виконання окремих розділів роботи. Надано рекомендації щодо змісту кваліфікаційної магістерської роботи, нормативних вимог до її оформлення, організації здобувача під час написання, апробації, рецензування і захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

Розраховано на здобувачів закладів вищої освіти.

Укладачі:

Османова А.М.	к.психол.н., доцент, доцент кафедри психології та соціології
Острянюк Т.С.	к.пед.н, доцент, доцент кафедри здоров'я людини
Добровольська Н.А.	д.психол.н., зав. кафедри здоров'я людини

Рецензент: **Ольга Поджинська**, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки Університету «Україна».

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	5
ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	9
ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	15
Розділи кваліфікаційної магістерської роботи.....	233
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	288
РЕЦЕНЗУВАННЯ І ПОПЕРЕДНІЙ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	35
ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	355
ДОДАТКИ.....	399
Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт.....	52

ВСТУП

Кваліфікаційна робота є підсумковим етапом навчання, спрямованим на оцінку здатності здобувача вирішувати професійні завдання у сфері психології фізичної реабілітації. Робота має поєднувати теоретичну базу, наукову новизну та практичну цінність.

Кваліфікаційна робота демонструє здатність здобувача застосовувати теоретичні знання, проводити наукові дослідження, аналізувати результати та формулювати обґрунтовані висновки відповідно до обраної теми.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (від 24.04.2019 р. № 564), освітньої програми «Психологія фізичної реабілітації» атестація здобувачів здійснюється в формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної магістерської роботи.

Кваліфікаційна магістерська робота має на меті:

- ✚ продемонструвати здатність здобувача вищої освіти самостійно і всебічно аналізувати поставлені наукові питання;
- ✚ обґрунтовувати власну точку зору на основі критичного аналізу наукових джерел;
- ✚ формулювати обґрунтовані висновки та пропонувати конкретні рекомендації, які мають практичну цінність.

Робота повинна базуватися на широкій базі сучасних наукових джерел (монографій, статей, стандартів, методичних рекомендацій, нормативних документів). Дослідження має охоплювати актуальні теоретичні концепції та практичні підходи, зокрема в галузі психології фізичної реабілітації. Магістерська робота повинна містити елементи новизни, які проявляються в авторських підходах до аналізу, узагальнення або вирішення проблеми.

Результати роботи мають бути адаптовані до практичних завдань фізичної реабілітації, включаючи рекомендації для фахівців-психологів.

Робота повинна демонструвати здатність здобувача інтегрувати знання з різних дисциплін (психологія, реабілітація, соціальні науки, нейропсихологія).

Магістрант має виявляти вміння вирішувати професійні завдання через застосування як теоретичних знань, так і сучасних методів дослідження.

МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна магістерська робота є самостійним, індивідуальним дослідженням здобувача вищої освіти, що демонструє здатність застосовувати теоретичні знання й практичні навички для вирішення завдань психологічного супроводу фізичної реабілітації. Кваліфікаційна робота є необхідним елементом атестації здобувачів вищої освіти щодо визначення набутих результатів навчання. У рамках підготовки здобувач повинен довести свою здатність здійснювати психологічне дослідження, інтегрувати результати у реабілітаційний процес, надавати обґрунтовані рекомендації для підвищення ефективності реабілітаційних заходів.

Кваліфікаційна магістерська робота в межах освітньо-професійної програми «Психологія фізичної реабілітації» має на меті глибоке дослідження конкретних аспектів психології, пов'язаних із фізичною реабілітацією, та розробку практичних рекомендацій для застосування набутих знань у реабілітаційній практиці. Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати здатність вирішувати складні проблеми, що виникають під час реабілітаційного процесу, на основі інтеграції психологічних, фізіологічних та соціальних підходів. Кваліфікаційна робота повинна мати конкретну мету і завдання.

Завдання, які повинні бути вирішені при підготовці магістерської роботи:

1. Здобувач повинен чітко визначити проблему, яка є актуальною для психології фізичної реабілітації, зокрема, проблеми психоемоційного стану пацієнтів, соціальної адаптації, управління стресом та мотивацією в реабілітаційних процесах.

2. Вивчення основних теоретичних концепцій, що стосуються психологічної підтримки осіб, які проходять фізичну реабілітацію, включаючи психологічні методи оцінки та корекції поведінки, емоційного стану, адаптації.

3. Визначення наукових методів, що підходять для дослідження психологічних аспектів фізичної реабілітації (наприклад, експериментальні методи, психодіагностичні інструменти, анкетування, інтерв'ю).

4. На основі результатів дослідження, здобувач має розробити рекомендації для психологів, реабілітологів та медичних працівників щодо підтримки психоемоційного стану пацієнтів, підвищення їх мотивації, полегшення стресових ситуацій, а також адаптації до соціальних умов після реабілітації.

5. Здобувач вищої освіти повинен провести аналіз ефективності застосування психологічних методів у контексті фізичної реабілітації, оцінити

вплив на психоемоційну стійкість пацієнтів, їхній розвиток і соціальну адаптацію.

6. Включення конкретних випадків або дослідження реальних пацієнтів в рамках практичної частини роботи для демонстрації застосування теоретичних знань і методів на практиці.

7. Результати дослідження повинні бути представлені в систематизованому вигляді з детальним описом отриманих даних і відповідними висновками, що стосуються психотерапевтичних або корекційних методів, застосованих у дослідженні.

Методи дослідження та їх застосування у «Психології фізичної реабілітації»:

1. **Клінічні методи** – полягають у вивченні впливу психологічних факторів на фізичний стан пацієнта, особливо в періоди реабілітації після травм або хвороб.
2. **Психодіагностичні методи** – використання тестів та анкет для оцінки психологічного стану пацієнтів, таких як шкали стресу, депресії, мотивації.
3. **Корекційні методи** – техніки когнітивно-поведінкової терапії, арт-терапії, психологічної реабілітації та соціальної адаптації.

Завдання та методи роботи мають бути спрямовані на те, щоб здобувач не лише показав свої теоретичні знання, а й застосував їх у практичних ситуаціях, що безпосередньо стосуються фізичної реабілітації.

Компетентності, що формуються в результаті підготовки магістерської роботи

1. Інтегральна компетентність:

- ✓ Здатність вирішувати складні завдання психології фізичної реабілітації на основі поєднання наукових знань та практичних підходів.

2. Загальні компетентності:

- ✓ Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу інформації.
- ✓ Навички організації та планування досліджень.
- ✓ Ефективна комунікація з клієнтами, колегами та представниками міждисциплінарної команди.

3. Фахові компетентності:

- ✓ Здатність застосовувати психологічні методики для підтримки клієнтів у процесі фізичної реабілітації.
- ✓ Вміння інтегрувати результати досліджень у розробку комплексних реабілітаційних програм.
- ✓ Володіння методами психологічного консультування для формування мотивації до реабілітаційного процесу.

У відповідності до освітньо-професійної програми формує наступні **результати навчання:**

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР10. Професійно використовувати психодіагностичний інструментарій для розробки ефективної стратегії психологічної реабілітації осіб, що мають психічні порушення, соматичні захворювання, що переживають/пережили психотравмуючі ситуації.

ПР11. Визначати оптимальний тип психологічної допомоги, виходячи з причин появи розладу, важкості його протікання, психологічних та вікових особливостей особистості клієнта та застосовувати відповідні психотерапевтичні методи й прийоми психокорекції, спрямовані на усунення психологічних проблем.

ПР12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Основні завдання здобувача вищої освіти відповідно до спеціальності 053 «Психологія» (ОПП «Психологія фізичної реабілітації»)

1. Аналіз сучасної наукової літератури та нормативних документів:

- ❖ Дослідження сучасних підходів у сфері психологічної реабілітації та фізичної терапії.
- ❖ Вивчення нормативно-правових документів, які регулюють діяльність у сфері фізичної реабілітації.

2. Визначення актуальної професійної проблеми:

- ❖ Ідентифікація проблеми, яка має важливе значення для сфери психології фізичної реабілітації, наприклад, психологічні аспекти відновлення після травм, адаптація осіб із порушеннями опорно-рухового апарату, або робота з мотивацією реабілітаційних клієнтів.
- ❖ Формулювання конкретної мети дослідження, яка вирішує актуальне

завдання в галузі.

3. Розробка методології дослідження:

- ❖ Вибір і обґрунтування методів психологічного дослідження, які відповідають специфіці фізичної реабілітації (тести, спостереження, опитування, експериментальні методи).
- ❖ Підготовка інструментарію для роботи з клієнтами, які проходять фізичну реабілітацію, з урахуванням їх індивідуальних потреб.

4. Проведення емпіричного дослідження:

- ❖ Організація дослідження, яке включає психологічну діагностику осіб, що проходять фізичну реабілітацію.
- ❖ Оцінка психологічного стану клієнтів до, під час і після проходження реабілітаційної програми.
- ❖ Аналіз факторів, що впливають на успішність реабілітації (мотивація, підтримка з боку сім'ї, адаптивність до фізичних обмежень).

5. Інтерпретація результатів дослідження:

- ❖ Узагальнення отриманих даних та оцінка їх значущості для психологічної реабілітації.
- ❖ Визначення особливостей психологічного стану клієнтів у процесі фізичної реабілітації та їх впливу на результати.

6. Розробка рекомендацій для практичного застосування:

- ❖ Формулювання рекомендацій для психологів і реабілітологів щодо психологічного супроводу клієнтів у процесі фізичної реабілітації.
- ❖ Пропозиції щодо інтеграції психологічних методик у комплексні програми реабілітації для підвищення їх ефективності.

7. Врахування етичних аспектів і академічної доброчесності:

- ❖ Дотримання етичних стандартів під час роботи з клієнтами (конфіденційність, добровільна участь у дослідженні).
- ❖ Використання академічно доброчесного підходу при опрацюванні джерел інформації та формулюванні висновків.

8. Підготовка теоретичної частини роботи:

- ❖ Викладення теоретичних аспектів, що розкривають специфіку психологічного супроводу в контексті фізичної реабілітації.
- ❖ Аналіз існуючих підходів до психологічної підтримки клієнтів із порушеннями здоров'я, зокрема з травмами опорно-рухового апарату чи неврологічними захворюваннями тощо.

9. Презентація результатів дослідження:

- ❖ Підготовка наукового тексту, що чітко відповідає вимогам до структури кваліфікаційної магістерської роботи.

- ❖ Розробка мультимедійної презентації для захисту роботи, яка наочно ілюструє ключові результати та висновки.

Підготовка кваліфікаційної магістерської роботи в межах ОПІ «Психологія фізичної реабілітації» є важливим етапом формування професійних компетентностей майбутнього психолога. Виконуючи роботу, здобувач демонструє готовність до самостійного розв'язання професійних завдань у сфері реабілітації, збагачуючи свої знання та вдосконалюючи практичні навички.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Виконання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи складається з наступних етапів: пошук і аналіз інформаційних джерел за темою роботи; уточнення мети і завдань роботи; виконання дослідження (експерименти, розрахунки, збирання статистичних даних, емпіричне дослідження тощо); аналіз його результатів; написання тексту роботи.

Підготовка до написання кваліфікаційної магістерської роботи розпочинається з важливого етапу – вибору теми дослідження. Цей процес є ключовим, оскільки вдало обрана тема визначає успішність виконання всієї роботи.

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно обирати тему кваліфікаційної роботи. Цей вибір здійснюється з урахуванням наступних факторів:

На кафедрі формують список рекомендованих напрямів магістерських досліджень, що відображають актуальні проблеми науки та практики у відповідній галузі знань.

Кафедра заздалегідь пропонує список тем, які враховують:

- ✚ Актуальні напрями розвитку відповідної науки;
- ✚ Запити сучасного суспільства та ринку праці;
- ✚ Теми, що перебувають у полі наукових інтересів викладачів кафедри.

Теми можуть обиратися з урахуванням знань, отриманих під час навчання, а також дисциплін, які є найбільш цікавими для здобувача. При обранні теми студент мусить враховувати свої інтереси, нахили, а також такі фактори, як актуальність теми, її наукове і практичне значення, ступінь висвітлення питання в науковій літературі, доступність бази дослідження та ін.

Назва теми кваліфікаційної роботи повинна бути, по можливості, короткою, відповідати обраній спеціальності та суті вирішеної наукової проблеми (завдання), вказувати на мету магістерського дослідження і його завершеність. Іноді для більшої конкретизації до назви слід додати невеликий (4-6 слів) підзаголовок. У назві не бажано використовувати ускладнену

термінологію псевдонаукового характеру. Треба уникати назв, що починаються зі слів “Дослідження питання...”, “Дослідження деяких шляхів...”, “Деякі питання...”, “Матеріали до вивчення...”, “До питання...” і т. ін., в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

Магістранти мають можливість обирати теми, пов’язані зі сферою їхніх дослідницьких пріоритетів, попередніх наукових публікацій чи участі в наукових конференціях.

Обрана тема має бути релевантною для майбутньої професійної діяльності та відповідати практичним завданням, з якими випускник може зіткнутися в роботі.

Для забезпечення унікальності досліджень не допускається дублювання тем кваліфікаційних магістерських робіт серед здобувачів однієї академічної групи. Це правило гарантує:

- Різноманітність і широту дослідницької роботи в межах однієї групи.
- Запобігання можливим повторенням результатів досліджень.
- Залучення здобувачів вищої освіти до розв’язання різних наукових і практичних проблем.

Після попереднього вибору теми здобувач вищої освіти узгоджує її з призначеним науковим керівником. Обговорення передбачає:

- Оцінку обґрунтованості вибору теми;
- Визначення її актуальності та практичної цінності;
- Визначення потенційних проблемних питань і методів дослідження.

Здобувач вищої освіти подає заяву на ім’я завідувача кафедри, в якій вказує обрану тему. Заява розглядається на засіданні кафедри. Після затвердження на кафедрі тема фіксується в офіційному документі (наказі або протоколі засідання кафедри).

Рекомендації для вибору теми

1. **Актуальність.** Обрана тема має відповідати сучасним проблемам науки та практики, зокрема у галузі психології чи фізичної реабілітації.

2. **Наукова новизна.** Тема має передбачати внесення нових знань у відповідну сферу.

3. **Практична значущість.** Результати дослідження повинні мати можливість застосування в реальних умовах (наприклад, у роботі психологів, реабілітологів, освітян тощо).

4. **Доступність ресурсів.** Здобувач повинен мати можливість отримати доступ до необхідних інформаційних і методичних ресурсів для виконання роботи.

5. **Особистий інтерес.** Інтерес до теми мотивує здобувача працювати більш ефективно та креативно.

Таким чином, *вибір теми кваліфікаційної магістерської роботи* є багатоетапним процесом, який враховує як індивідуальні інтереси здобувача, так і науково-практичні потреби суспільства. Успішно обрана тема є запорукою результативного дослідження та якісного виконання магістерської роботи.

Планування роботи. Після затвердження теми на кафедрі доцільно розпланувати час для роботи над нею. Терміни виконання здобувач вищої освіти визначає сам, враховуючи конкретні умови, свої індивідуальні особливості, ресурс часу, однак є одна обов'язкова вимога: кваліфікаційна робота повинна бути подана в термін, який визначається графіком навчального процесу і встановлений кафедрою (попередній захист роботи) та факультетом (захист кваліфікаційної роботи перед державною екзаменаційною комісією).

При складанні календарного плану особливо суттєвим є дотримання логічної послідовності виконання етапів роботи. Встановлення конкретних термінів проведення дослідження не тільки сприяє самоорганізації здобувача вищої освіти, а й дає можливість своєчасно отримати консультацію наукового керівника, який може на всіх етапах виконання магістерської роботи контролювати її хід і коригувати зміст.

Складання *змісту кваліфікаційної магістерської роботи* є важливим етапом підготовки, що вимагає ретельного планування та структурованого підходу. Вміст змісту має забезпечити чітке розуміння логіки розвитку дослідження, визначити ключові напрямки, питання та підходи, які будуть досліджуватися в роботі.

Першим кроком є вивчення наявної літератури та нормативних матеріалів, що стосуються теми роботи. Це дозволяє здобувачу вищої освіти скласти базу для розуміння основних проблем, теорій, підходів та попередніх досліджень, що є важливими для обраної теми.

Після збору інформації, здобувач вищої освіти складає кілька варіантів змісту, кожен з яких відображає різні аспекти та підходи до дослідження. Це дає можливість визначити найбільш відповідний структурний варіант.

Після самостійного складання плану роботи, важливо звернутися до наукового керівника для обговорення підготовлених варіантів. Науковий керівник може порадити уточнення, вдосконалення або навіть запропонувати інший підхід до формулювання змісту.

Після обговорення з науковим керівником, зазвичай, відбирається один оптимальний варіант, або ж складається новий зміст на основі підготовлених варіантів. Це дозволяє зробити структуру роботи логічною та зручною для подальшого написання.

Протягом написання магістерської роботи зміст може уточнюватися та коригуватися, адже в процесі дослідження можуть з'являтися нові ідеї, додаткові

питання або важливі аспекти, які варто включити в роботу. Це звичайна практика для складних наукових досліджень.

Таким чином, складання змісту є важливим кроком для чіткої організації дослідження, що дозволяє структурувати роботу та визначити основні напрями дослідження. Робота зі змістом також дозволяє уникнути неузгодженостей у процесі написання та забезпечує логічну послідовність викладу матеріалу.

Виклад результатів дослідження є одним із ключових етапів у написанні кваліфікаційної магістерської роботи. Оскільки результати повинні бути представлені у систематизованому, узагальненому вигляді, це дозволяє зрозуміло передати важливі висновки та отримані дані.

Структура та форма викладу результатів:

Таблична форма:

Таблиці використовуються для представлення кількісних результатів, таких як дані вимірів, показники відсотків, обчислені значення, середні значення тощо. Кожна таблиця повинна мати чітке заголовок, пояснення (за необхідності), а також номер для зручності посилань у тексті. У таблиці можуть бути представлені порівняння, середні значення, відхилення, розподіли, тощо.

Графічна форма:

Графіки та діаграми є корисним інструментом для візуалізації даних, що дозволяє чітко відобразити тренди, порівняння, розподіли або кореляційні зв'язки. Графіки можуть бути лінійними, стовпчиковими, круговими або іншими типами залежно від характеру даних. Кожен графік потребує чіткого заголовку, позначення осей та, за необхідності, легенди для пояснення елементів.

Приклад графіка:

Графік може показувати зміну певного показника з часом або кореляцію між двома змінними.

Описова (текстова) форма:

Окрім числових результатів, важливо подати їх пояснення в текстовій формі, аби чітко пояснити їх значення та контекст. Описова частина дозволяє інтерпретувати отримані дані, порівнювати з теоретичними моделями, а також вказати на можливі обмеження дослідження або аномальні результати. Важливо зазначити методи обробки даних, описати алгоритм їх розрахунку та зробити висновки на основі отриманих результатів.

Статистичні показники:

Для кількісного аналізу можуть бути використані різноманітні статистичні показники, такі як:

Середні значення (середнє арифметичне або середнє геометричне);

Медіана (для визначення центральної тенденції);

Ранги (для порядкування результатів);

Відсотки (для відображення часток);

Коефіцієнти кореляції (для вимірювання взаємозв'язку між змінними);

Коефіцієнти варіації, стандартні відхилення (для вимірювання дисперсії результатів).

Підготовка кваліфікаційної магістерської роботи є важливим етапом у навчанні здобувача вищої освіти, що вимагає не лише глибоких знань з обраної теми, а й здатності чітко, логічно та аргументовано викладати матеріал.

Матеріали магістерської роботи повинні подаватися виключно українською мовою. Це означає, що всі елементи, включаючи таблиці, графіки, діаграми та посилання на джерела, мають бути представлені українською мовою.

Текст повинен бути чітким, логічно структурованим і аргументованим. Слід уникати: бездоказових тверджень, тобто таких, що не мають наукового підтвердження або базуються лише на особистих судженнях. Тавтології, тобто непотрібних повторів одних і тих самих ідей або слів. Це робить текст не тільки менш зрозумілим, а й менш професійним.

Важливо також підтримувати науковий стиль: уникати емоційних виразів, а також бути точними та обґрунтованими.

Робота над виконанням магістерської роботи потребує постійної взаємодії з науковим керівником, уважності до деталей і систематичної перевірки результатів. Важливо дотримуватися вимог щодо наукового стилю, логічності викладу, точності цитування та структури роботи. Це дозволяє підготувати високоякісну наукову роботу, що відповідає академічним стандартам.

Заключний етап підготовки кваліфікаційної магістерської роботи є критично важливим, оскільки він визначає, чи буде робота допущена до захисту та чи отримає здобувач вищої освіти диплом. Цей етап вимагає від здобувача вищої освіти високої самоорганізації, уважності до деталей і здатності чітко планувати свої дії, щоб успішно завершити роботу в обмежений час. Детальний опис цього процесу представлено нижче.

Подання магістерської роботи на кафедру для попереднього захисту.

Початок заключного етапу припадає на дату подання підготовленої кваліфікаційної магістерської роботи на кафедру для попереднього захисту. **Попередній захист** є формальним етапом, коли робота перевіряється на відповідність вимогам і стандартам, а також на наявність основних елементів, необхідних для успішного захисту.

Для того щоб робота була допущена до захисту, здобувач має отримати **позитивний відгук наукового керівника**. Це означає, що робота повинна відповідати всім вимогам, бути грамотно написаною та містити аналітичні матеріали, що базуються на чітких теоретичних і практичних засадах.

Крім того, необхідно отримати **зовнішню рецензію** від незалежного

експерта (зазвичай це спеціаліст у відповідній галузі). У рецензії повинна бути оцінка якості роботи та рекомендація до захисту.

Бажано, щоб матеріали дослідження були **апробовані** (викладені та обговорені) на **конференціях, тематичних семінарах, круглих столах** тощо. Це дозволяє перевірити актуальність і якість роботи в професійному середовищі, отримати відгуки від інших фахівців та вдосконалити роботу перед захистом.

Публікація результатів у наукових виданнях є ще однією важливою умовою, що підвищує рівень роботи і доводить її значущість для наукової спільноти.

Вимоги до роботи перед захистом

Кваліфікаційна магістерська робота *не допускається до захисту, якщо:* вона не відповідає вимогам затвердженого плану та змістовного наповнення. У ній відсутні аналітичні матеріали або обґрунтовані пропозиції щодо обраного об'єкта дослідження. Відсутній відгук наукового керівника або зовнішня рецензія. Робота не пройшла перевірку на **академічну доброчесність** (відсутність плагіату). Всі ці вимоги є основними критеріями, за якими визначається можливість захисту роботи.

Підготовка до захисту: доповідь, презентація та роздаткові матеріали.

Після того як робота пройшла всі попередні етапи перевірки, здобувач вищої освіти переходить до підготовки **доповіді** для публічного захисту.

Доповідь повинна бути **стислою, змістовною та структурованою**, що дозволить чітко представити основні результати дослідження.

Доповідь має бути **логічно побудованою**, починаючи від актуальності теми і мети дослідження до основних висновків і пропозицій.

Важливим елементом є також підготовка **презентації**, яка візуально ілюструє основні моменти доповіді (графіки, таблиці, діаграми).

Крім того, необхідно підготувати **роздатковий матеріал**, який містить найбільш важливі результати дослідження, висновки та рекомендації.

Вільне володіння матеріалом і навички публічного захисту

Успішний захист залежить від того, наскільки глибоко здобувач володіє матеріалом роботи. Вільне володіння дозволяє легко відповідати на питання екзаменаційної комісії та демонструвати впевненість у своїх висновках. Розвивати **наукову полеміку** під час захисту, аргументуючи кожне твердження і доводячи обґрунтованість своїх результатів. Здобувач вищої освіти має бути готовим відповісти на питання, що можуть виникнути у комісії, зокрема стосовно методів дослідження, теоретичних положень, застосованих аналізів або можливих обмежень роботи.

Гарантією успішного захисту є **глибоке опанування основних положень дослідження**: здобувач вищої освіти повинен чітко усвідомлювати, які саме

питання досліджував, чому саме так були обрані методи та інструменти, і які практичні та теоретичні наслідки має його робота.

Успішний захист можливий тільки за умови, що магістерська робота має високий **теоретичний рівень** і є результатом ґрунтовного наукового дослідження.

Заключний етап є ключовим для підтвердження кваліфікації здобувача. Важливим є не лише підготовка якісної роботи, але й здатність правильно презентувати дослідження перед екзаменаційною комісією. Успішний захист роботи залежить від ретельної підготовки, чіткої організації процесу та впевненого володіння матеріалом.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна магістерська робота повинна містити такі обов'язкові *структурні елементи*:

1. **Титульна сторінка** включає назву навчального закладу, факультету, кафедри, тему роботи, інформацію про здобувача, наукового керівника, місто і рік виконання.
2. **Завдання на кваліфікаційну роботу – 1 стор. друк з двох боків.**
3. **Реферат – 1 стор.**
4. **Анотація** (анотація англійською або іншою іноземною мовою, яку вивчав здобувач, окрім мови країни-агресора).
5. **Зміст.** Перелік розділів, підрозділів, додатків, списку використаних джерел з зазначенням сторінок.
6. Перелік умовних позначень (за необхідності).
7. **Вступ**
 - Визначення актуальності теми.
 - Опис мети та завдань дослідження.
 - Формулювання об'єкта та предмета дослідження.
 - Визначення методів та методик дослідження.
 - Обґрунтування наукової новизни і значущості роботи.
 - Практичне значення одержаних результатів.
 - Теоретичне значення одержаних результатів.
 - Організація дослідження.
8. **Огляд літератури (у вступі)**
 - Аналіз існуючих теоретичних і практичних досліджень за темою.
 - Визначення проблем, що залишаються недостатньо вивченими.
 - Короткий огляд основних підходів, концепцій та теорій, що мають відношення до досліджуваної теми.
9. **Методологія та методи дослідження (у вступі)**
 - Опис методів, що були використані в дослідженні (якісні та кількісні).
 - Обґрунтування вибору методів та інструментів.

- Процес збору та аналізу даних.

10. Основна частина (Розділи та підрозділи)

- **Теоретична частина** – аналіз концепцій, моделей і теоретичних підходів.
- **Емпірична частина** – дослідження, результати експериментів, опитувань, статистичний аналіз, інтерпретація даних.
- **Організація психологічної реабілітації** – пропозиції та рекомендації.

11. Результати дослідження

- Представлення основних результатів.
- Обговорення отриманих даних.
- Визначення практичної цінності результатів та їх можливого впливу на теорію або практику.

12. Висновки

- Підсумки дослідження.
- Відповіді на поставлені завдання.
- Рекомендації щодо подальших досліджень.

13. Список використаних джерел

- Перелік літератури, нормативно-правових актів, інших матеріалів, використаних під час написання роботи.
- Список має бути оформлений згідно з вимогами наукового цитування.

14. Додатки (за необхідності).

- Усі додаткові матеріали, які є частиною роботи, але не включаються безпосередньо до основного тексту (діаграми, таблиці, анкети, програми досліджень тощо).

Зразок титульного аркушу наведений у Додатку Б.

Анотація. Для ознайомлення зі змістом та результатами кваліфікаційної магістерської роботи на початку роботи наводиться анотація. В ній зазначається прізвище та ініціали здобувача вищої освіти, назва кваліфікаційної роботи, основний зміст та результати дослідження. Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у кваліфікаційній роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5-7. Анотація повинна бути написана українською та однією з іноземних мов (переважно – англійською), розміщуватися на окремому аркуші разом із ключовими словами та передувати змісту (зміст та оформлення мають бути ідентичними) (Додаток 2).

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури та ін. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи наведений у Додатку Б.

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів наводиться, якщо в роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом. Перелік треба друкувати двома колонками, в яких ліворуч за абеткою наводять, наприклад, скорочення, праворуч – їх детальне розшифрування. Якщо спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше в роботі повторюються

менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

У **ВСТУПІ** розкривається сутність і стан наукової проблеми (завдання), її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Загальна характеристика роботи подається у послідовності, що викладена нижче.

Актуальність теми. Актуальність теми у кваліфікаційній магістерській роботі повинна бути сформульована коротко, логічно та переконливо. Вона має продемонструвати, чому обрана тема є важливою для дослідження саме зараз, які аспекти потребують подальшого вивчення та як результати роботи можуть сприяти вирішенню проблеми. Актуальність обраної теми – це її наукове та практичне значення, тобто усвідомлення того, що нового додасть ця робота до науки, де можна загалом або частково використати її результати: в діяльності самого магістранта або після їхнього опублікування вони стануть надбанням широкого кола людей, яких цікавить ця проблема.

Приклад

Актуальність дослідження соціально-психологічної реабілітації дітей з ДЦП

Дитячий церебральний параліч (ДЦП) є складним порушенням, що не лише впливає на фізичний стан дитини, але й має значний вплив на її емоційно-психологічний розвиток та соціалізацію. За даними ВООЗ, поширеність ДЦП залишається стабільно високою, і кожна дитина з таким діагнозом потребує комплексної підтримки, яка включає не лише медичну, але й соціально-психологічну реабілітацію.

Попри значний прогрес у медичних та фізіотерапевтичних методах лікування, аспекти соціально-психологічної реабілітації дітей з ДЦП досі залишаються недостатньо вивченими. Зокрема, недостатньо розроблені інтегративні програми, що спрямовані на розвиток комунікативних, адаптаційних і емоційно-регуляторних навичок дітей з ДЦП, а також на підтримку їхніх батьків.

В умовах сучасних соціальних викликів, включаючи зростання інклюзивності в освітніх і суспільних середовищах, постає нагальна потреба у впровадженні ефективних соціально-психологічних підходів до реабілітації дітей з ДЦП. Такі підходи здатні не лише покращити якість їхнього життя, а й сприяти більш успішній інтеграції у соціальне середовище.

Таким чином, дослідження проблеми соціально-психологічної реабілітації дітей з ДЦП є актуальним, оскільки воно відповідає сучасним потребам суспільства, сприяє забезпеченню прав дітей на повноцінне життя та розвиток, а також формує науково-практичну базу для оптимізації реабілітаційних процесів.

Даною проблемою займалися багато дослідників серед яких: (Л.Бадалян, П. Бергер, Л.Вакуленко, Ю.Вороненко, В.Ляшенко, Т. Парсонс, П. Сорокін, Т. Черняєва, П. Штомпка та інші). Цінними для проблеми дослідження кваліфікаційної роботи є погляди науковців на проблеми дитячого церебрального паралічу, зокрема характеристика та особливості нозології (Л.Бадалян, В.Мартюнюк, Р.Пополітов), умови та фактори соціального реабілітування дітей (Л.Акатов, Л.Березовська, В.Мартинюк), соціально-культурної реабілітації (О.Чернишенко, а також роль та значення у процесі відновлення соціальної спроможності до повноцінного функціонування реабілітаційних центрів та установ (В.Маруніч, В.Покась, А.Капська та ін.).

Все вищезазначене зумовлює актуальність теми дослідження: **«Соціально-психологічна реабілітація дітей з ДЦП».**

Мета і завдання дослідження. Мета роботи визначає кінцевий

результат, до якого прагне автор, і відповідає на запитання: "**Навіщо проводиться це дослідження?**". Вона має бути тісно пов'язана з темою роботи; конкретною, чіткою і лаконічною; орієнтованою на досягнення нового знання, вирішення наукової або практичної проблеми. Мета наукового дослідження – головний елемент структури і надзвичайно важливий методологічний інструмент дослідження.

Для правильного визначення мети дослідження потрібно чітко з'ясувати:

1. Сутність досліджуваної проблеми та її головні суперечності, основні проблемні питання теоретичного та (або) експериментального характеру, які підлягають вирішенню шляхом наукового дослідження.
2. Сучасне теоретичне знання, яке може бути використане для пояснення структури і законів функціонування об'єкта, який вивчається.
3. Основні шляхи та обсяги необхідного теоретичного та (або) експериментального обґрунтування предмета дослідження.

Формулюючи мету, варто використовувати активні дієслова, які відображають спрямованість дослідження, наприклад:

"Вивчити особливості..."

"З'ясувати взаємозв'язок..."

"Встановити залежність..."

"Визначити ефективність..."

"Розробити методiku..."

на прикладі теми: "Психологічна реабілітація дітей з ДЦП"

Мета дослідження – вивчити особливості психологічної реабілітації дітей з дитячим церебральним паралічем (ДЦП) та розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності реабілітаційних заходів.

Відповідно до мети формулюються *завдання дослідження*.

Завдання деталізують мету, виступають своєрідним «планом дій» для її досягнення. Вони формулюються відповідно до основних розділів роботи та враховують всі ключові аспекти дослідження.

Основні вимоги до завдань:

1. **Чіткість і конкретність** – завдання мають бути зрозумілими, без двозначностей.
2. **Відповідність меті** – завдання розкривають етапи досягнення поставленої мети.
3. **Логічність і послідовність** – завдання мають охоплювати всі етапи дослідження: від теоретичного аналізу до практичного впровадження.
4. **Кількість** – зазвичай визначається 3–5 завдань, залежно від складності теми.

Приклад

Досягнення мети дослідження передбачає розв'язання наступних *завдань дослідження*:

1. Проаналізувати науково-методичні джерела з питань психологічної реабілітації дітей з ДЦП.
2. Визначити психологічні особливості дітей з ДЦП, які впливають на процес реабілітації.
3. Дослідити ефективність сучасних методів і підходів, що використовуються у психологічній реабілітації дітей з ДЦП.

4. Розробити авторську програму психологічної реабілітації, спрямовану на розвиток соціальних, емоційних і когнітивних навичок у дітей з ДЦП.

5. Експериментально перевірити ефективність розробленої програми в умовах реабілітаційного центру.

6. Надати рекомендації для психологів, педагогів і батьків щодо організації ефективної психологічної допомоги дітям із ДЦП.

Основними методологічними вимогами до виокремлення завдань дослідження є такі:

1. Завданнями дослідження називають проблемні запитання, відповіді на які необхідні для досягнення мети дослідження.

2. Визначення, формулювання і послідовність викладу завдань дослідження мають чітко відповідати його темі, об'єкту, предмету, меті та гіпотезі.

3. Сукупність поставлених у дослідженні завдань повинна бути мінімальною, достатньою для досягнення мети дослідження.

Об'єктом дослідження є процес або явище, яке викликає науковий інтерес і потребує вивчення. Він охоплює широку сферу проблемної ситуації та має узагальнений характер. Об'єкт дослідження пов'язаний із загальною тематикою роботи й визначає, яке явище чи процес розглядається у дослідженні. Наприклад, якщо темою є психологічна реабілітація дітей із ДЦП, то об'єктом може бути реабілітаційний процес як цілісна система, що включає психологічні, педагогічні та соціальні аспекти.

Предмет дослідження є більш конкретним і деталізованим. Він виділяється в межах об'єкта і визначає, на чому саме сфокусується увага дослідника. Предмет дослідження має тісний зв'язок із темою роботи, адже саме предмет визначає, які аспекти явища чи процесу вивчаються.

На прикладі теми: Психологічна реабілітація дітей із дитячим церебральним паралічем

Об'єкт дослідження – психологічні механізми та методи, що забезпечують ефективність реабілітаційних заходів для дітей із ДЦП.

Предмет дослідження – психологічна реабілітація дітей із дитячим церебральним паралічем.

Предмет наукового дослідження міститься в межах об'єкта як вузька, чітко окреслена частина реальності, яка безпосередньо досліджується. Наприклад, об'єкт дослідження – генезис професійного мислення студентів педагогічного вищого навчального закладу, а *предмет* дослідження – розвиток творчого професійного мислення майбутніх учителів засобами активних методів навчання.

Методи дослідження є ключовим компонентом будь-якої наукової роботи, адже вони визначають способи отримання, аналізу та інтерпретації даних. У кваліфікаційній магістерській роботі необхідно чітко вказати, які методи були використані, та обґрунтувати їхній вибір залежно від мети і завдань дослідження. Метод дослідження – (від гр. μέθοδος – шлях дослідження, спосіб пізнання) – нормативний обґрунтований спосіб проведення наукового дослідження. Це шлях наукового пізнання, який впливає із загальних

теоретичних уявлень про сутність об'єкта дослідження.

Розробляючи план експериментального дослідження, можна обрати один із трьох його шляхів:

1. Лонгітюдний план (шлях, зріз): вивчаються одні й ті самі піддослідні протягом тривалого часу та поетапно проводиться аналіз із порівнянням результатів зрізів.

2. Поперечний план реалізовується методом порівняння окремих груп піддослідних різного віку.

3. Можна застосовувати комбінований план, коли піддослідними є люди різних вікових груп, але за однією з них (наприклад, одна експериментальна група студентів) проводиться тривале спостереження (лонгітудне дослідження), а наприкінці порівнюють результати з іншою (контрольна група).

Для обробки одержаного дослідницького матеріалу застосовують відомі в психологічній науці статистичні методи: кореляційний аналіз – числове співвідношення двох різних змінних; факторний аналіз – для визначення спорідненості окремих психологічних тестів на основі порівняння коефіцієнтів кореляції кожного з них. Ефективність вимірювання незалежно від умов проведення визначається поняттям «надійність» і «валідність».

Надійність – ступінь узгодженості результатів, які дослідник одержує при багаторазовому застосуванні методики виміру. Надійна міра заслуговує довіри, дає стійкі результати, які можна відтворити.

Валідність – це показник точності, з якою методика вимірює те, для чого вона створена, а також адекватність методу поставленому завданню дослідження.

Методи дослідження поділяються на три основні групи:

1. *Теоретичні методи.*
2. *Методи збору емпіричної інформації.*
3. *Методи обробки наукових даних.*

1. Теоретичні методи

Ці методи спрямовані на аналіз, систематизацію та узагальнення наукової інформації. Вони допомагають досліднику побудувати теоретичну основу дослідження.

Приклади теоретичних методів:

Аналіз: розчленування об'єкта чи явища на складові для їхнього окремого вивчення.

Синтез: поєднання складових об'єкта або явища в єдине ціле.

Порівняння: виявлення спільних і відмінних характеристик між об'єктами або явищами.

Класифікація: систематизація об'єктів за певними ознаками.

Моделювання: створення абстрактної моделі об'єкта або явища для спрощення його вивчення.

Узагальнення: формулювання загальних закономірностей на основі окремих фактів.

Прогнозування: передбачення розвитку явища або процесу на основі зібраної інформації.

2. Методи збору емпіричної інформації. Ці методи використовуються для отримання первинної інформації безпосередньо від об'єктів дослідження.

Приклади емпіричних методів:

Спостереження: систематичне вивчення поведінки або явищ у природних чи контрольованих умовах.

- Пряме і непряме спостереження.
- Відкрите і приховане спостереження.

Експеримент: активний вплив дослідника на об'єкт із метою виявлення причинно-наслідкових зв'язків.

- Лабораторний експеримент.
- Польовий експеримент.

Опитування: збір інформації через безпосереднє спілкування з респондентами.

- Анкетування.
- Інтерв'ю.

Тестування: використання психологічних тестів для вивчення особистісних чи когнітивних характеристик.

Аналіз продуктів діяльності: вивчення матеріальних або нематеріальних результатів діяльності (малюнки, письмові роботи, творчі продукти).

Приклад

Для досягнення мети та виконання завдань дослідження було обрано комплекс методів.

Теоретичні методи, такі як аналіз, синтез і порівняння, використовувалися для вивчення літератури й формування теоретичної основи дослідження.

Емпіричні методи (спостереження, тестування, опитування) забезпечили отримання первинних даних про психологічний стан дітей із ДЦП, а також ефективність використаних реабілітаційних методик.

Для обробки результатів застосовано методи математичної статистики (кореляційний аналіз, t-тест), що дозволило отримати об'єктивну оцінку динаміки змін.

Наукова новизна – це один із найважливіших елементів кваліфікаційної роботи, який демонструє внесок автора у розвиток науки. У цьому розділі необхідно чітко, лаконічно та аргументовано показати, що нового було отримано в процесі дослідження, у чому полягає відмінність результатів від попередніх, і яким чином ці результати розширюють чи поглиблюють існуючі знання.

Основні аспекти визначення наукової новизни

1. Що нового отримано?

Нові факти, які раніше не досліджувалися.

Удосконалення існуючих теорій, підходів або методів.

Подальший розвиток раніше сформульованих ідей чи гіпотез.

Вперше запропоновані практичні рекомендації або інструменти.

2. Як це відрізняється від відомого раніше?

Необхідно чітко вказати, в чому полягає унікальність отриманих результатів порівняно з результатами попередніх досліджень.

Варто звернути увагу на особливості методів, об'єкта, предмета чи аспекту дослідження, що були обрані автором.

3. Який рівень новизни?

Вперше отримано: якщо в роботі вперше вивчено проблему, запропоновано новий підхід, методуку або концепцію.

Удосконалено: якщо уточнено існуючі знання, адаптовано методуку до нових умов чи вдосконалено її.

Дістало подальший розвиток: якщо розширено межі застосування теоретичних або практичних підходів.

Приклад на основі теми «Психологічна реабілітація дітей із ДЦП»

Наукова новизна одержаних результатів полягає в наступному:

1. **Вперше отримано** комплексну модель психологічної реабілітації дітей із діагнозом ДЦП, яка поєднує елементи арт-терапії, тілесно-орієнтованої терапії та когнітивно-біхевіоральних технік.

2. **Удосконалено** методуку оцінки емоційного стану дітей із ДЦП, адаптовано до їхніх особливостей тестові інструменти, що дозволило отримати більш достовірні результати.

3. **Дістало подальший розвиток** розуміння впливу реабілітаційних програм на формування соціально-емоційних навичок у дітей із ДЦП, що дозволяє підвищити їхню соціальну адаптацію та інтеграцію.

Практичне значення – це один із ключових елементів кваліфікаційної роботи, який демонструє, як результати дослідження можуть бути використані для вирішення прикладних задач. Воно підкреслює важливість роботи для практичної діяльності у певній сфері, наприклад, освіті, медицині, психології, управлінні тощо.

Основні аспекти практичного значення

1. Де та як можна застосувати результати?

У конкретних закладах (школах, лікарнях, реабілітаційних центрах, підприємствах тощо).

Для підвищення ефективності певної діяльності (реабілітації, навчання, управління, психологічної підтримки тощо).

2. Хто може використовувати результати?

Працівники конкретної професійної сфери: педагоги, лікарі, психологи, соціальні працівники, управлінці.

Організації або установи, які працюють з об'єктом дослідження (наприклад, центри реабілітації дітей із ДЦП).

3. У якій формі можна впровадити результати?

Розробка методичних рекомендацій, програм, тренінгів, реабілітаційних курсів.

Використання у професійній підготовці фахівців.

Впровадження нових методик, підходів чи технологій у практичну діяльність.

Приклад на основі теми «Психологічна реабілітація дітей із ДЦП»

Практичне значення одержаних результатів полягає в наступному:

1. Розроблено та запропоновано авторську програму психологічної реабілітації дітей із ДЦП, яка поєднує методи арт-терапії, когнітивно-біхевіоральної терапії та тілесно-орієнтованих практик. Програма може бути впроваджена у практичну діяльність реабілітаційних центрів, дитячих психологічних служб і закладів освіти.

2. Створено методичні рекомендації для психологів і педагогів, які працюють із дітьми із ДЦП, з метою підвищення ефективності їхньої роботи через інтеграцію психокорекційних практик.

3. Адаптовано та апробовано методики оцінки емоційного стану дітей із ДЦП, які можуть бути використані у практичній діагностиці фахівцями реабілітаційних центрів.

4. Результати дослідження можуть бути використані під час підготовки та підвищення кваліфікації психологів, соціальних працівників, педагогів та інших фахівців, що працюють із дітьми із ДЦП.

Організація дослідження. Стисло викладають зміст і терміни основних етапів роботи, наводять характеристику досліджуваної вибірки (при проведенні емпіричного дослідження).

Приклад.

Організація і база дослідження. Дослідження проводилось на базі навчально-наукової лабораторії кафедри фізичної культури і спорту. У дослідженні брали участь 30 осіб, з них 20 хлопців і 10 дівчат, віком 5-7 років.

Розділи кваліфікаційної магістерської роботи

Основна частина наукової роботи – це серце дослідження, де подається весь теоретичний, методологічний і емпіричний матеріал, що був зібраний, проаналізований і синтезований у процесі виконання дослідження. Вона складається з кількох важливих елементів, серед яких є огляд літератури, методологічні розділи, аналіз результатів і висновки.

Магістерську кваліфікаційну роботу рекомендується поділити на три розділи.

У *першому розділі* роботи викладається огляд літератури. Огляд літератури є першим і важливим етапом у магістерській роботі, оскільки він дозволяє створити теоретичну основу для подальших досліджень і показує, як ваше дослідження вписується в існуючий контекст науки. Він має на меті підготовку до вирішення конкретної проблеми, формулювання гіпотез і вибору методів дослідження. Якщо у вступі лише коротко і аргументовано пояснюється, чому актуальна в науковому і практичному аспекті ця тема, доводиться необхідність її опрацювання, то ретельний огляд джерел з обраної теми виокремлюється в окремий розділ. Виклад матеріалу можна вести або в хронологічній послідовності, або за проблемними питаннями. Вибір того чи іншого варіанта залежить від характеру теми і зібраного матеріалу, глибини висвітлення окремих питань у науковій літературі.

Наприкінці першого розділу на підставі теоретичного аналізу літератури та її узагальнення формулюються вихідні положення, які й будуть взяті за основу його дослідження, визначатимуть вибраний напрям наукового пошуку.

При доборі літератури з теми необхідна серйозна і кропітка робота, бо слід враховувати, що з кожної проблеми лише за останні десятиліття примножена

велика кількість літератури, обсяг якої з кожним роком збільшується. Для полегшення роботи треба використовувати бібліотечні інформаційно-пошукові системи, корисними є також електронні ресурси мережі Інтернет.

Приклад структури огляду літератури:

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ДЦП

1.1. Сучасні підходи до реабілітації дітей з ДЦП: теоретичний аналіз

1.2 Закордонний досвід в реабілітації дітей з ДЦП

1.4 Проблеми та невирішені питання в галузі психологічної реабілітації

Висновки до розділу 1: Сучасний стан дослідження вказує на необхідність більш глибокого вивчення психотерапевтичних методів, а також на недооціненість психосоціальних факторів в реабілітації. Це відкриває можливості для подальших досліджень.

У другому розділі магістерської роботи необхідно докладно описати застосовані методи дослідження, пояснити їх вибір та обґрунтувати кожний етап проведеного дослідження. Це дозволить читачеві зрозуміти, як саме була здійснена робота, чому обрані ті чи інші методи, а також оцінити їх відповідність цілям та завданням дослідження.

1.Методи дослідження повинні бути обґрунтовані з точки зору їх відповідності поставленим завданням і науковій новизні роботи. Важливо зазначити, чому обрано саме ці методи (наприклад, експериментальний, кореляційний, якісний аналіз, спостереження), як вони дозволяють досягти результатів, що відповідають меті дослідження.

Теоретичні методи: це можуть бути аналіз, синтез, порівняння, моделювання. Вони використовуються для формулювання гіпотез, визначення основних понять, а також для аналізу та узагальнення існуючих наукових поглядів.

Емпіричні методи: це можуть бути спостереження, експеримент, опитування, інтерв'ю, контент-аналіз. Кожен із цих методів має свою специфіку і застосовується для збору даних. Наприклад, у психології часто використовуються методи спостереження для оцінки поведінки або методики стандартизованих тестів для визначення особистісних характеристик.

У цьому підрозділі детально описується вибірка дослідження, яку складають "досліджувані". Це важливий момент, оскільки репрезентативність вибірки впливає на достовірність результатів дослідження.

Якщо дослідження групове, кількість осіб повинна складати 30-40 осіб, якщо індивідуальне – 10-20 осіб. Якщо ж кількість осіб у вибірці неможлива для збору належних даних, тоді це питання вирішується на засіданні кафедри, з урахуванням критеріїв репрезентативності.

Необхідно описати характеристики, які є важливими для магістерського дослідження. До них можуть відноситись:

- ✓ **Вік:** важливо вказати вікові групи, оскільки різні вікові категорії можуть мати різні психічні або поведінкові характеристики.

- ✓ **Стать:** якщо дослідження має на меті порівняння статевих відмінностей, це необхідно вказати.
- ✓ **Освіта:** рівень освіти може впливати на когнітивні процеси або рівень знань з досліджуваної теми.
- ✓ **Соціальний стан:** важливий аспект у дослідженнях, пов'язаних із соціальною психологією чи соціальними науками.
- ✓ **Стан здоров'я:** для психологічних та медичних досліджень стан здоров'я може бути важливим фактором.
- ✓ **Інші характеристики:** можуть бути важливими для конкретного дослідження, наприклад, сімейний стан, професійна діяльність, соціальний статус тощо.

2. Опис методик дослідження

Методики дослідження – це стандартизовані інструменти для збору даних.

Опис кожної методики включає:

Назву методики та її автора.

Мета та завдання методики: для чого вона була створена, що саме вона дозволяє оцінювати або вимірювати.

Пояснення шкал: кожна методика має певні шкали, що вимірюють певні характеристики (наприклад, шкала агресивності, шкала тривожності тощо). У роботі необхідно навести мінімум 9 шкал, як того вимагає формат.

Стандартизація методики: опис того, чи є методика стандартизованою, тобто чи використовуються однакові критерії для її застосування в різних умовах і чи є вона науково визнаною. Якщо методика широко використовується, то достатньо посилання на джерело. Якщо методика менш відома, слід детальніше викласти її зміст та етапи застосування.

Застосування методики: описує, як саме застосовувалася методика в дослідженні, чи проводилось її попереднє тестування, які специфічні умови потрібно дотримуватися.

4. Етапи дослідження

У цьому підрозділі треба чітко викласти послідовність етапів дослідження, пояснюючи, як кожен етап відповідає науковій меті та завданням роботи.

Підготовчий етап: вибір методик, формулювання гіпотез, відбір досліджуваних.

Етап збору даних: безпосереднє проведення тестувань, опитувань або спостережень.

Етап обробки даних: статистичний аналіз, якісний аналіз результатів.

Етап інтерпретації результатів: узагальнення отриманих даних та їх аналіз з точки зору теоретичних підходів.

5. Оцінка результатів

В кінці розділу необхідно підсумувати, як результат проведеного дослідження співвідноситься з поставленими цілями та завданнями. Ви також повинні описати обмеження дослідження (якщо вони є) та можливі напрямки для

подальших досліджень.

У *третьому розділі* міститься детальний опис програми реабілітації, методів і прийомів тощо. Слід детально викласти результати дослідження. Результати повинні бути подані у формі, що чітко ілюструє прогрес або зміни в психологічному стані дітей після втручання. Це може включати кількісні дані, такі як зміни в показниках тривожності, депресії, рівня соціальної адаптації, або якісні дані, такі як спостереження за змінами в поведінці, емоціях і взаємодії з іншими людьми.

Приклад 1:

Після проходження курсу психологічної реабілітації на основі когнітивно-поведінкової терапії, у 70% дітей з ДЦП спостерігалось зниження рівня тривожності за шкалою Хеллера на 25% ($p < 0.05$), а в 60% випадків зафіксовано покращення в соціальній взаємодії, що підтверджується тестами на соціальну адаптацію.

Для підтвердження достовірності отриманих результатів обов'язковим є використання методів математичної статистики. Це дозволяє виявити значущі зміни і оцінити, наскільки отримані результати є статистично значущими.

Приклад статистичного аналізу:

Кореляція: "Кореляційний аналіз показав, що існує помірна позитивна кореляція між зниженням рівня тривожності та покращенням соціальної адаптації ($r = 0.56$)."

Статистична значущість: "Результати t-тесту показали, що зміни рівня тривожності є статистично значущими ($t = 3.45$, $p < 0.05$), що підтверджує ефективність реабілітаційної програми."

Цей підрозділ має на меті сформулювати *рекомендації щодо практичного застосування результатів дослідження в реабілітаційних центрах*, а також *пропозиції* щодо вдосконалення програм реабілітації на основі отриманих даних.

Приклад рекомендацій:

Згідно з результатами дослідження, рекомендується впровадити програму психологічної реабілітації в реабілітаційних центрах для дітей з ДЦП, де використовуються методи когнітивно-поведінкової терапії та арт-терапії. Також важливо інтегрувати ці методи у загальноосвітні установи, де навчаються діти з ДЦП, для забезпечення їхнього емоційного комфорту та соціальної адаптації.

Розділ 3 дозволяє детально аналізувати отримані результати дослідження, порівнювати їх із вже існуючими даними, підтверджувати вірогідність і точність результатів за допомогою статистичних методів, а також робити практичні рекомендації щодо використання розробленої програми психологічної реабілітації.

У кінці кожного розділу формулюються **висновки** зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

У **висновках** викладаються найбільш вагомні наукові та практичні результати, що були одержані в роботі (обсяг – 3-6 стор.). Висновки повинні інформувати про досягнення мети дослідження й виконання конкретних

поставлених завдань. Доцільно висловити власне бачення подальших перспектив дослідження проблеми. У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати їхню достовірність, викласти рекомендації щодо їхнього використання і подальшого дослідження проблеми.

Далі наводяться рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.

Список використаних джерел можна розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або в порядку появи посилань у тексті. Він складається відповідно до чинних стандартів. Список використаних джерел повинен містити **не менше 60 позицій**. На всі наукові джерела, подані у списку, повинні бути посилання в тексті магістерської роботи. До списку використаних джерел, оформленого з урахуванням усіх чинних вимог, слід обов'язково включати новітні видання праць українських і зарубіжних дослідників, у тому числі електронні носії та інтернет-джерела. Приклади оформлення різних видів наукових джерел наведені у Додатку 5.

Додатки. У додатки за необхідності включається допоміжний матеріал: таблиці допоміжних цифрових даних; інструкції до методик; тексти опитувальників; стимульний психодіагностичний матеріал; допоміжні ілюстрації.

Додатки оформлюють як продовження письмової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини у порядку розміщення посилань у тексті роботи. Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожен такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера української абетки, що позначає додаток (наприклад, Додаток А), за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційну роботу друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 X 297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали із використанням шрифту Times New Roman, розмір 14 (до тридцяти рядків на сторінці). Текст друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 30 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – всюди однакова.

Вписувати в текст окремі формули, умовні знаки можна чорнилом, тушшю, пастою чорного кольору. При цьому щільність вписаного тексту повинна бути наближеною до щільності основного тексту.

Друкарські помилки, описки, графічні неточності можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою. Допускається наявність не більше двох виправлень на одній сторінці.

Загальний обсяг кваліфікаційної магістерської роботи має становити **80 - 90 сторінок**. До загального обсягу не входять список використаних джерел, додатки, анотації, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами по центру. Заголовки підрозділів та пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2-3 інтервалам.

Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подається арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних – номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки не мають порядкового номера. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Ілюстрації (схеми, графіки, рисунки) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом «Рис.», «Мал.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 2.2. (другий рисунок другого розділу). Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Приклад:

Рис.2.2. Джерела інформації про можливість отримання соціально-реабілітаційних послуг

Таблиці нумерують послідовно у правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» (курсивом) із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2». Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею (на наступному рядку після слова «Таблиця») та друкують жирним шрифтом по центру.

Форма оцінки соціальних навичок по шкалі FIM

Соціальна навичка (дія)	Важливість	Виконання	Задоволеність
I. Самообслуговування, у тому числі:			
Функціональна мобільність			
Підтримка пози та їх зміна			
Переніс предметів та маніпуляція ними			
Пересування			
Догляд за собою			
Миття			
Догляд за частинами тіла			
Задоволення фізіологічних потреб			
Одягання, роздягання			
Прийом їжі			
Турбота за власне здоров'я			
Активність у соціальному середовищі			
II. Продуктивна діяльність			
Гра			
Навчання			
Спілкування			
Домашні справи (прибирання кімнати, використання побутового приладдя, застилання ліжка та ін.)			
III. Дозвілля			
Хобі, ремесла			
Активний відпочинок			
Соціальна взаємодія з оточуючими			

Формули нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові та пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова “П р и м і т к и” ставлять двокрапку, наприклад:

П р и м і т к и:

1. ...
2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова “П р и м і т к а” ставлять крапку.

Правила цитування та посилання. При написанні роботи слід посилатися на джерела, матеріали або окремі результати з яких в ній наводяться.

Коли використовуються матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді необхідно точно вказати номери сторінок, на які є посилання.

Посилання на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...», чи «... на думку різних авторів [2, 6, 9, 21, 34]...». Коли необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного

джерела, можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Приклад: Цитата в тексті: «... діяльність людини – свідомо активність, яка виявляється в системі дій, спрямованих на досягнення поставленої мети [21, с. 342]».

Відповідний опис у переліку посилань:

21. Максименко С.Д. Загальна психологія. М.: Рефл-бук, К.: Ваклер, 2012. 528 с.

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад: «рис. 1.2». На всі таблиці роботи необхідно посилатися в тексті, при цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи того друкованого твору слід наводити цитати. Загальні вимоги до цитування такі: а) текст цитати починається і закінчується лапками; б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та перекручень думок автора, пропусків слів, речень, абзаців; в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело; г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починають і закінчують лапками і наводять у тій граматичній формі, в якій його подано у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання; використання цитати у тексті передбачає вказування номеру джерела у списку літератури та обов'язково номер сторінки джерела із якого взято цитату;

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора; пропуск окремих слів при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками;

в) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути дуже точним у викладенні

думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів;

г) кожна цитата і непряме цитування обов'язково супроводжуються посиланням на джерело за його порядковим номером у «Списку використаних джерел», наприклад, [5], [34]. Джерела можна розміщувати в списку одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів, у хронологічному порядку. Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої по центру сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток А. Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. А. 2 – другий рисунок додатка А; таблиця (Б. 1) – перша таблиця додатка Б. Кваліфікаційна робота здається у **палітурці**.

СПЕЦИФІКА ОФОРМЛЕННЯ ЦИФРОВОГО МАТЕРІАЛУ

Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді таблиць (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1

		(назва таблиці)					
Головка						Заголовки граф	
							Підзаголовки Граф
Рядки							
		Боковик (заголовки рядків)		Графи (колонки)			

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово “Таблиця” починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці.

Розміщують таблицю таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, наведених у додатку.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 1.2 – друга таблиця першого розділу. Якщо у роботі одна таблиця, її не нумерують.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони становлять одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу за порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку. При перенесенні таблиці на іншу сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, в іншому випадку – боковик.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками, якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами “Те ж”, а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не слід, якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

ПРАВИЛА СКЛАДАННЯ РЕФЕРАТУ

Структура реферату включає дві частини: бібліографічне описання (вихідна інформація про первинний документ) та текст реферату. Додаткова інформація включає довідки про первинний документ, проблемну інформацію, нові погляди, методи дослідження, нові матеріали тощо).

Текст реферату включає:

- а) тему, проблему, яка досліджується;
- б) конкретні результати (основні теоретичні, експериментальні, описувальні

результати, факти, відкриття, важливі для рішення практичних питань);

в) висновки автора (оцінки, пропозиції), гіпотези (прийняті, відкинуті), які висунуто в первинному документі;

г) сфера застосування, практичної реалізації результатів роботи.

В рефераті потрібно викласти нову інформацію. Він має за мету передати найбільш суттєву інформацію, яка міститься в реферованому матеріалі.

Основні вимоги до складання реферату такі:

- об'єктивність (точність у викладанні сутності реферованої роботи, поглядів автора, наукових даних);
- повнота (викладення усіх найсуттєвіших положень первинного документа);
- літературна мова (точна, скорочена, ясна, проста);
- композиція реферату логічно вибудована (може відрізнятися від первинного матеріалу);
- обсяг реферату визначається змістом первинного документа, його науковою цінністю.

Основні мовленнєві та мовні правила написання реферату

Текст реферату починається з таких стандартних висловлювань: “Магістерська робота складається ...”; „перший розділ присвячено...”. Далі використовуються висловлювання такого типу, як: “Аналізуються протиріччя ...”, “Викладаються результати...”, “Досліджуються проблеми...”, “Характеризуються особливості...”, “Мова йде ...”, “Проаналізовано коло проблем ...”, “Аналіз завершується висновком про те, що...”; “Робота присвячена актуальній проблемі ...”.

РЕЦЕНЗУВАННЯ І ПОПЕРЕДНІЙ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Рецензування та попередній захист магістерської роботи є важливим етапом її підготовки. Після перевірки роботи на академічний плагіат, проводиться попередній захист, під час якого науковий керівник і кафедра надають зауваження щодо можливих недоліків і необхідності їх виправлення перед офіційним захистом. Після завершення роботи, науковий керівник готує письмовий відгук, в якому оцінюється актуальність теми, глибина дослідження, використані теоретичні та методологічні підходи, логіка викладення матеріалу, а також корисність і правдивість висновків і рекомендацій. У відгуку також позначаються слабкі сторони роботи. Обов'язковою умовою для допуску роботи до її захисту є її зовнішня апробація. Рецензії та відгуки мають бути додані до роботи перед поданням її на кафедру до офіційного захисту.

ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Захист кваліфікаційних магістерських робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відкрито і гласно.

Процедура захисту кваліфікаційної магістерської роботи складається:

- ✓ зі стислої доповіді випускника – 10 хв.;
- ✓ відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії;
- ✓ відповідей на зауваження рецензента та наукового керівника (якщо такі були зазначені);
- ✓ підбиття підсумків захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

У доповіді зазначаються мета, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження, наукова та практична значимість роботи, стисло викладаються питання, винесені на захист, доповідаються висновки із результатами проведеного дослідження. Розкриваються елементи наукової новизни роботи. Під час доповіді обов'язкове використання наочного матеріалу, оформленого у вигляді презентації та роздаткового матеріалу (таблиці, схеми, графіки, результати досліджень, висновки та пропозиції тощо).

Презентація виступу повинна містити:

- ✚ короткий теоретичний вступ (вказати, хто займався досліджуваною проблемою і які підходи вироблені) (1-2 слайди);
- ✚ мета та гіпотези дослідження (1 слайд); характеристика вибірки (1-2 слайди); методи та методики дослідження (1 слайд); опис результатів дослідження (8-10 слайдів); висновки та рекомендації (1-2 слайди).

Оцінювання кваліфікаційної магістерської роботи є комплексним і складається з оцінки змістовної частини роботи та усного захисту здобувачем вищої освіти основних положень роботи перед екзаменаційною комісією. Для

організації захисту до складу комісії включають досвідчених викладачів, науковців кафедр. Оцінюючи кваліфікаційну магістерську роботу, потрібно керуватися такими критеріями:

- ✓ актуальність теми та відповідність викладеного в роботі матеріалу темі дослідження;
- ✓ теоретичний, методичний рівні роботи в цілому та її практичне значення;
- ✓ вміння ґрунтовно дослідити практичні ситуації, зробити всебічний аналіз недоліків на конкретних прикладах, уникаючи висновків і пропозицій загального характеру;
- ✓ вміння стисло, логічно та аргументовано викладати зміст і результати дослідження, застосовуючи сучасну термінологію, уникаючи загальних слів, мовних штампів, стилістичних і граматичних помилок, бездоказових тверджень, повторень, дослівного переписування літературних джерел, невиправданого збільшення обсягу роботи за рахунок другорядних матеріалів;
- ✓ використання чинних нормативно-правових документів, новітніх наукових публікацій;
- ✓ наявність творчих здобутків у вигляді рекомендацій, пропозицій;
- ✓ загальне оформлення роботи (відповідність вимогам щодо оформлення, обсягу роботи, акуратності, грамотності тощо).

Оцінюючи доповідь здобувача вищої освіти, насамперед звертається увага на те, наскільки вільно і впевнено володіє доповідач матеріалом своєї роботи, сучасною термінологією, чи може він доповісти без допомоги тексту доповіді. Важливо, щоб доповідач міг пояснювати матеріали таблиць, графіків, рисунків, схем впевнено і невимушено.

Допидач повинен правильно розподілити час, відведений йому для доповіді, присвячуючи більшу частину часу аналізу одержаних результатів, висновкам і рекомендаціям, не зупиняючись на другорядних питаннях. Кваліфікаційна магістерська робота оцінюється за стобальною шкалою із дотриманням вимог, визначених у табл.

Таблиця

Критерії оцінювання кваліфікаційної магістерської роботи

Підсумкова оцінка	Вимоги до підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи
90-100 балів (відмінно)	Кваліфікаційна магістерська робота містить елементи наукової новизни, має практичне значення, доповідь логічна і стисла, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії правильні і стислі. Захист показав високу обізнаність здобувача освіти в предметі дослідження.

75-89 балів (добре)	Тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки неprinципового характеру. В теоретичній частині поверхнево зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не представлені, недостатньо використані інформаційні джерела та документи, на базі яких проводилося дослідження, мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії, в основному, правильні, оформлення роботи в межах вимог.
60-74 бали (задовільно)	Тема кваліфікаційної магістерської роботи, в основному, розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, інформаційні матеріали не завжди ілюструють висновки, пропозиції, що містяться в третьому розділі, недостатньо обґрунтовані, рецензія і відгуки містять окремі зауваження, не всі відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення кваліфікаційної магістерської роботи.
Менше 60 балів (незадовільно)	Нечітко сформульована мета кваліфікаційної магістерської роботи та завдання дослідження. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних вітчизняних і зарубіжних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово або взагалі відсутній. Заходи, що пропонуються, не впливають з аналізу, носять декларативний характер. Оформлення роботи не відповідає вимогам, наведеним у рекомендаціях. Відсутні матеріали презентації. Відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії неточні або неповні.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перед захистом здобувач вищої освіти зобов'язаний ознайомитися з відгуком наукового керівника і зовнішньою рецензією, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження.

Після закінчення захисту всіх здобувачів вищої освіти члени ЕК на закритому засіданні обговорюють результати захисту робіт, оцінюють їх із урахуванням якості підготовленої роботи і процесу захисту.

Списки здобувачів вищої освіти, допущених до захисту магістерських робіт, подаються до ЕК деканатом. До ЕК перед початком захисту магістерських робіт подаються такі документи: зведена відомість про виконання здобувачами вищої освіти навчального плану й отримані ними оцінки; відгук наукового керівника роботи; рецензія (рецензії) на роботу спеціалістів відповідної кваліфікації.

До захисту не допускаються здобувачі вищої освіти, які не виконали навчальної програми і на момент подання до захисту магістерської роботи мають академічну заборгованість.

Захист магістерських робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менш як половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії та наукового керівника роботи.

На підставі зовнішньої рецензії, відгуку наукового керівника та результатів захисту роботи ЕК приймає мотивоване рішення стосовно кожного здобувача вищої освіти щодо оцінки роботи та присвоєння кваліфікації магістра.

Результати захисту кваліфікаційних магістерських робіт оголошуються в день захисту, після оформлення протоколів екзаменаційної комісії. Секретар комісії веде протокол захисту, заносить оцінку, записує запитання, що ставились, окремі думки членів комісії, зазначає здобутий освітній рівень (кваліфікацію), а також який державний документ про освіту (кваліфікацію) видається здобувачу-випускнику, який закінчив заклад вищої освіти. Відомість підписується головою і членами екзаменаційної комісії. Здобувачі, які не захистили кваліфікаційну магістерську роботу, не мають права на отримання диплома магістра.

ДОДАТКИ

Додаток А

**ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ТА КЕРІВНИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

Прізвище, ім'я, по батькові здобувача освіти _____

Форма навчання _____

Назва кафедри _____

Тема кваліфікаційної магістерської роботи _____

Здобувач освіти _____
(підпис)

Погоджено:

науковий керівник _____
(підпис) (П.І.П.)

завідувач кафедри _____
(підпис) (П.І.П.)

“ _____ ” _____ 2025 р.

Додаток Б

Оформлення титульного листа

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**Факультет здоров'я людини
Кафедра здоров'я людини**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

магістра

на тему:

здобувач _____ **курсу** _____ **групи** _____

спеціальність: _____

(ПІБ здобувача)

(підпис)

Керівник роботи

(вчене звання, науковий ступінь, ПІБ)

(підпис)

Київ 202_

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯФакультет Здоров'я людини
Кафедра Здоров'я людиниПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної випускної роботиосвітній ступінь _____
(бакалавр)спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)спеціалізація _____
(назва спеціалізації)на тему _____

_____Виконав: здобувач вищої освіти групи _____
(підпис) (ініціали і прізвище)Керівник _____
(підпис) (ініціали і прізвище)Завідувач кафедри _____
(підпис) (ініціали і прізвище)

Рецензент _____

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ННІ, факультет _____

Кафедра _____

Освітній ступінь _____

(бакалавр)

Спеціальність _____

(шифр і назва)

Спеціалізація _____

(шифр і назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувачка кафедри здоров'я
людини

д. психол. н.,

доц. Добровольська Н.А.

«.....».....2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧЦІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

(прізвище, ім'я, по-батькові здобувача)

1. Тема роботи: «.....».

Керівник роботи: ПП., канд. психол. н., проф., професор кафедри
.....СНУ ім. В. Даля, затверджений наказом по університету відр.
№

2. Строк подання здобувачем роботи:2025 р.

3. Вихідні дані до роботи: *обсяг роботи – 80 сторінок (1,5 інтервал, 14 шрифт з дотриманням відповідного формату), список використаної літератури оформлюється згідно з бібліографічними нормами.*

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): *проаналізувати наукові джерела з зазначеної тематики; підібрати діагностичний інструментарій згідно проблеми дослідження; на основі проведеного констатувального експерименту розробити й апробувати програму соціально-психологічного тренінгу. Провести формувальний експеримент. Ефективність проведеного експерименту оцінити за допомогою математичних методів оцінки значущості відмінностей середніх величин.*

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): *таблиці, рисунки (діаграми, гістограми, сегментограми).*

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1.			
2.			
3.			

7. Дата видачі завдання:

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів	Примітка
1	Визначення проблеми дослідження та розроблення плану кваліфікаційної роботи.		
2	Аналіз літератури за проблемою. Робота над теоретичною частиною дослідження.		
3	Обробка, графічне оформлення та психологічний аналіз результатів констатувального експерименту		
4	Апробація та опис програми соціально-психологічного тренінгу.		
5	Обробка, графічне оформлення та психологічний аналіз результатів формувального експерименту та оцінка ефективності корекційних заходів за допомогою методів математичної статистики		
6	Узагальнення наукових фактів, написання висновків за результатами проведення дослідження. Технічне оформлення роботи.		
6	Представлення роботи на зовнішню рецензію		
8	Перевірка роботи на академічний плагіат		
9	Захист роботи		

Здобувач вищої освіти

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Текст – 90 с., рис. – 8, табл. – 24, літератури – 82 дж., додатків – 5

В кваліфікаційній роботі представлено теоретично-методологічні основи вивчення психологічної підтримки спортсменів у період реабілітації після травм.

Розглядаються ключові психологічні аспекти, що впливають на процес відновлення після травм, а також роль психолога в цьому процесі. Особливу увагу приділено теоретичним моделям, які пояснюють психологічні реакції спортсменів на травми, а також методам і технікам, що використовуються для підтримки емоційного стану та мотивації спортсменів під час реабілітації. Окремо висвітлюється значення міждисциплінарного підходу у роботі з травмованими спортсменами, де важливу роль відіграє взаємодія психолога, лікаря та тренера. Дослідження базується на аналізі сучасних психологічних теорій та практичних методів, які допомагають спортсменам повернутися до високих спортивних результатів, зберігаючи при цьому психічне здоров'я та стабільність. Кваліфікаційна робота пропонує теоретичні основи для подальших досліджень у цій галузі та практичні рекомендації для застосування психологічної підтримки в спортивній реабілітації.

Ключові слова: ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА, РЕАБІЛІТАЦІЯ, ТРАВМИ, СПОРТСМЕНИ, ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН, МОТИВАЦІЯ, ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНІКИ, МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД, ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ, ВІДНОВЛЕННЯ, ЕМОЦІЙНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ, СПОРТИВНА ПСИХОЛОГІЯ.

ABSTRACT

Ivanova O. V. Psychological Support for Athletes During Rehabilitation After Injuries. – Qualification work. – Kyiv, 2025.

This qualification work presents the theoretical and methodological foundations of studying psychological support for athletes during rehabilitation after injuries. The key psychological aspects influencing the recovery process after injuries are examined, as well as the role of the psychologist in this process. Special attention is paid to theoretical models that explain athletes' psychological reactions to injuries, as well as methods and techniques used to support emotional well-being and motivation during rehabilitation. The importance of an interdisciplinary approach in working with injured athletes is highlighted, with the interaction between the psychologist, doctor, and coach playing a crucial role. The research is based on the analysis of contemporary psychological theories and practical methods that help athletes return to high performance while maintaining mental health and stability. The qualification work offers theoretical foundations for further research in this area and practical recommendations for applying psychological support in sports rehabilitation.

Keywords: PSYCHOLOGICAL SUPPORT, REHABILITATION, INJURIES, ATHLETES, EMOTIONAL STATE, MOTIVATION, PSYCHOLOGICAL TECHNIQUES, INTERDISCIPLINARY APPROACH, SPORTS PSYCHOLOGY, RECOVERY, EMOTIONAL WELL-BEING, SPORTS PSYCHOLOGY.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПСИХІЧНОГО ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЮНАКІВ	12
1.1. Аналіз проблеми психологічного та психічного здоров'я у наукових джерелах.....	12
1.2. Соціальна ситуація розвитку особистості в юнацькому віці.....	20
1.3. Умови психологічного та психічного здоров'я юнаків під час війни.....	29
Висновки до розділу 1.....	36
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЮНАКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	39
2.1. Дослідження психічного та психологічного здоров'я юнаків під час війни.....	39
2.2. Опис психодіагностичних методик.....	44
2.3. Психологічний та статистичний аналіз результатів констатувального експерименту.....	51
Висновки до розділу 2.....	56
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗМІЦНЕННЯ ПСИХІЧНОГО ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЮНАКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	57
3.1. Засади психокорекційної роботи зі зміцнення психічного та психологічного здоров'я юнаків під час війни	57
3.2. Програма соціально-психологічного тренінгу зміцнення психічного та психологічного здоров'я юнаків.....	69
3.3. Результати формувального експерименту.....	75
3.4. Оцінка ефективності корекційних заходів за допомогою методів математичної статистики.....	78
Висновки до розділу 3.....	85
ВИСНОВКИ	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	90
ДОДАТКИ	

Додаток В
Зразок титульного аркушу

В І Д Г У К
на кваліфікаційну роботу здобувача

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему: _____

подану на здобуття ступеня вищої освіти «магістр психології»

Науковий керівник: _____
(науковий ступінь, вчене звання, П.І.П.)

Зміст відгуку на кваліфікаційну роботу:

- ступінь відповідності змісту роботи назві теми та спеціалізації;
- актуальність і самостійність дослідження;
- обізнаність у сучасних дослідженнях з даної проблематики, критичність аналізу публікацій, представлених у літературі та інших інформаційних джерелах;
- ступінь повноти й деталізації розкриття основних аспектів теми;
- наявність емпіричного матеріалу, зокрема зібраного самим автором роботи;
- перспективність запропонованих рекомендацій і висновків;
- дотримання чинних вимог (наявність передбачених кваліфікаційною роботою елементів, обсяг, оформлення);
- недоліки роботи;
- пропозиції щодо оцінки.

2025 року

(підпис наукового керівника)

Додаток Г

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу здобувача

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему: _____
подану на здобуття ступеня вищої освіти «магістр психології»
Рецензент: _____
(науковий ступінь, вчене звання, П.І.П.)

Текст рецензії на кваліфікаційну роботу

2025 року

(підпис рецензента)

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Приклад оформлення літературного джерела

Посилання на монографії, підручники:

1. Якщо один автор

1. Іванова І.Б. Соціальна робота з людьми з особливими потребами : навч. посіб. Київ, 2011. 416 с.

2. Капська А.Й. Соціальна робота: технологічний аспект : навчальний посібник. Київ : ЦНЛ, 2014. 352с.

3. Зверєва І.Д. Соціальна робота в Україні : навч. посіб. Київ : Наук. світ, 2003. 233 с.

4. Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика) : підручник. Київ : Каравела, 2020. 368 с.

2. Якщо два або три автори

1. Бойко О.М., Бондаренко Н.Б. Соціальна робота з конкретними групами клієнтів : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2015. 160 с.

2. Гура О.І., Гура Т.Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.

3. Кочубей Т.Д., Бойко О.М. Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник. Умань : ФОП Жовтий О.В., 2016. 278 с.

4. Кузнецов М.А., Фоменко К.І., Кузнецов О.І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.

5. Моргун В.Ф., Москаленко Л.С. Кваліфікаційні наукові роботи з психології: курсова, дипломна, магістерська : методичні рекомендації для студентів. Полтава, 2017. 71 с.

3. Посилання на багатотомне видання:

1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.

4. Частина періодичного видання (посилання на статті):

1. Баранцова Т. Соціокультурна реабілітація молоді та дітей-інвалідів: соціальна робота з молоддю та дітьми із функціональними обмеженнями. *Соціальна політика і соціальна робота*. 2004. № 1. С. 65-72.

5. Посилання на дисертації:

1. Захаріяш Л.П. Вплив образу підприємця на професійне самовизначення старшокласників. Дис. канд. психол. наук: 19.00.05. Ін-т соц. та

політ. психології НАПН України. Київ, 2014.180 с.

6. Посилання на автореферат дисертації:

1. Вакулеч Т.М. Психологічні чинники запобігання інтернет-залежності підлітків: автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07. Прикарп. нац. ун-т імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2006. 21 с.

7. Посилання на електронний ресурс:

1. Галуцько В. Поняття права: багатогранність та інтеграційна однозначність // Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2012. № 2. URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 22.10.2021)

2. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D> (дата звернення: 22.04.2025).

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт

№	Орієнтована тематика кваліфікаційних робіт
1.	Психологічні аспекти адаптації до фізичної реабілітації після травм і операцій.
2.	Роль психологічної підтримки в процесі відновлення після травм і операцій.
3.	Психологічні фактори, що впливають на успішність фізичної реабілітації.
4.	Використання когнітивно-поведінкової терапії у реабілітаційних процесах.
5.	Емоційний стан пацієнтів у фізичній реабілітації: аналіз змін та корекція.
6.	Індивідуалізація психологічної підтримки в реабілітаційних програмах.
7.	Психологічні аспекти мотивації пацієнтів до активної участі в реабілітаційному процесі.
8.	Вплив психологічних тренінгів на ефективність фізичної реабілітації.
9.	Стимулювання психоемоційної стійкості пацієнтів в процесі відновлення.
10.	Арт-терапія як інструмент для покращення психологічного стану пацієнтів у реабілітаційних центрах.
11.	Роль психолога в адаптації пацієнтів до нових умов життя після інвалідності.
12.	Психологічні аспекти роботи з пацієнтами, які страждають на хронічні болі, в контексті фізичної реабілітації.
13.	Вплив психологічних тренувань на покращення фізичної працездатності під час реабілітації.
14.	Особливості психологічної підтримки в реабілітації пацієнтів з неврологічними захворюваннями.
15.	Психологічні методи подолання стресу у процесі фізичної реабілітації.
16.	Психологічна реабілітація військовослужбовців з травмами опорно-рухового апарату.
17.	Ефективність комплексного підходу до реабілітації осіб із порушеннями фізичних функцій.
18.	Вивчення психосоматичних проявів у пацієнтів під час реабілітаційного періоду.
19.	Роль психолога у міждисциплінарній команді реабілітаційного центру.
20.	Вплив фізичних обмежень на формування самооцінки у підлітків.
21.	Використання медитаційних технік у процесі фізичної реабілітації.
22.	Психологічна корекція страхів і тривожності у пацієнтів із травмами хребта.
23.	Особливості розвитку емоційного інтелекту у процесі фізичної реабілітації.
24.	Психологічні аспекти використання віртуальної реальності в реабілітаційній практиці.
25.	Вплив м'язової активності на психоемоційний стан пацієнтів.
26.	Застосування позитивної психотерапії в реабілітації осіб із хронічними захворюваннями.
27.	Особливості соціально-психологічної реабілітації дітей із посттравматичними стресовими розладами.
28.	Психологічна підтримка спортсменів у період реабілітації після травм.
29.	Використання методів тілесно-орієнтованої терапії в реабілітації пацієнтів із соматичними розладами.
30.	Особливості роботи психолога з родинами пацієнтів, які мають фізичні порушення.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до підготовки кваліфікаційної роботи для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми
навчання спеціальності 053 Психологія ОПІ «Психологія
фізичної реабілітації»
(Електронне видання)

Укладачі: ОСМАНОВА Аліме Маметівна
ОСТРЯНКО Тетяна Сергіївна
ДОБРОВОЛЬСЬКА Наталія Анатоліївна

Оригінал-макет

Т.С. Острянко

Підписано до друку _____
Формат 60x84/16. Папір типограф. Гарнітура Times.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. _____. Облік. видавн. арк. ____
Тираж ___ екз. Вид. № _____. Замовл. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету імені
Володимира Даля

Адреса видавництва: м. Київ, вул. Іоанна Павла II, 17.
Телефон: +38 (050) 218 04 78, факс (06452) 4 03 42
E-mail: vidavnictvosnu.ua@gmail.com